

TBMM

(S. Sayısı: 468)

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında
Diplomatik ve Konsüler Misyonlarda Çalışan Diplomatik,
Konsüler, İdari ve Teknik Personelin Yakınlarının Kazanç
Getirici Bir İşte Çalışmalarına İlişkin Anlaşmanın Onaylan-
masının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve
Dışişleri Komisyonu Raporu (1/724)**

*Not: Tasarı, Başkanlıkça; tali olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas ola-
rak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.*

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1716/2654

19/6/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 2/6/2009 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Diplomatik ve Konsüler Misyonlarda Çalışan Diplomatik, Konsüler, İdari ve Teknik Personelin Yakınlarının Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Büyükelçiliklerde ve Başkonsolosluklarda çalışan diplomat ve idari-teknik personel ile aile bireyleri (eş-çocuk) bulundukları ülkede sırasıyla 1961 ve 1963 tarihli Diplomatik ve Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmelerinde (DİVS ve KİVS) öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmaktadırlar. Viyana Sözleşmeleri diplomat ve idari-teknik personel eş ve çocuklarının ev sahibi ülkede kazanç getirici işte çalışmaları halinde, sahip olmaları gereken ayrıcalık ve bağışıklıklardan feragat etmelerini öngörmekte, ayrıca bu sistemde çalışma izni, süresi ve alanı ev sahibi ülkenin takdirinde bulunmaktadır.

Günümüzde meslek sahibi eşlerin sayısında belirgin bir artış gözlenmektedir. Küreselleşen, iletişim çağının olanaklarından yararlanan dünyada diplomasi alanında son yıllarda meydana gelen bir diğer gelişme ise, özellikle meslek sahibi diplomat eşlerinin sosyal görevlerinin yanı sıra, mesleklerini de icra etme isteğinde olmalarıdır. Diplomatik misyonlarda görevli kadın ve erkek memurların eş ve bakımıyla yükümlü olunan belirli yaşlardaki çocuklarının ev sahibi ülkede çalışmalarının sınırlanması günümüzün gerçekleri ile bağdaşmamaktadır.

Bu amaçla birçok ülke ikili düzenlemeler yapma yoluna gitmektedir. Bu uygulama özellikle Batılı ülkelerde ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerde çok yaygındır. Avrupa Konseyi 1987 yılında bir örnek anlaşma metni benimsemiş ve ülkelerin sorunu örnek anlaşma çerçevesinde yapacakları ikili düzenlemeler yoluyla çözümlemelerini mümkün kılmıştır.

İkili düzenlemeler genellikle nota teatisi veya protokoller imzalanması şeklinde gerçekleştirilmektedir. İkili düzenlemelerin tercih edilmesinin nedeni kazanç getirici bir işte çalışma isteğinin ev sahibi ülkenin takdirinden çıkartılması ve “karşılıklılık” çerçevesinde bir düzenlemeye bağlanmasıdır. Diğer bir nedeni ise, çalışma talebi uygun bulunan aile bireylerinin DİVS ve KİVS ile esasen hak ettiği temel ayrıcalık ve bağışıklıklarının devam ettirilmesi, sınırlamanın sadece çalışılan iş ile bağlantılı olarak getirilmesidir.

Değişen dünya koşulları, günün ihtiyaçları ve Dışişleri Bakanlığı’nın giderek liberalleşen yaklaşımı çerçevesinde, Ülkemiz diplomatlarının eşlerine ve çocuklarına misyon şefinin takdiri göz önünde bulundurulmak suretiyle 12 Şubat 1988 tarihinden itibaren yurtdışında çalışmaları imkanı sağlanmış bulunmaktadır. Bu kapsamda ABD, Hollanda, İngiltere, Slovakya, Ukrayna, Arjantin, Portekiz, Macaristan, Polonya, İtalya, Norveç, Slovenya, Avustralya, Belçika ve Meksika ile anlaşmalar yapılmıştır.

Yukarıda değinilen, eşlerin çalışmasına ilişkin gerekçeler bağlamında, İspanya Krallığı ile ikili bir düzenleme yapılması yönünde mutabık kalınmış ve konuyu düzenleyen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Diplomatik ve Konsüler Misyonlarda Çalışan Diplomatik, Konsüler, İdari ve Teknik Personelin Yakınlarının Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına İlişkin Anlaşma” imzalanmıştır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/724

Karar No.: 35

29 Ocak 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 19/6/2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 29/6/2009 tarihinde tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Diplomatik ve Konsüller Misyonlarda Çalışan Diplomatik, Konsüller, İdari ve Teknik Personelin Yakınlarının Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 21/1/2010 tarihli 7 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve Gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile;

- Tarafların karşılıklı olarak diplomatik misyonlarda çalışmak üzere resmi olarak görevlendirilen personelin yakınlarına kazanç getirici bir işte çalışmalarına izin vermeleri,

- Çalışma izinlerinin münhasıran eğitim, akademik araştırma, turizm sektörü ve iki tarafın diplomatik nota teatisiyle üzerinde anlaşmaya varacağı alanlarda verilebilmesi,

- Çalışma izinlerinin en çok ikişer yıl için verilebilmesi ve iznin diplomatik misyon veya konsolosluk çalışanının görev süresinin bitiminde sona ermesi,

- Anlaşma kapsamında çalışma izni alınan personel yakınlarının Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi veya Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi uyarınca sahip olduğu bağışıklıkların, personel yakınlarının kazanç getirici bir işte çalışmasından kaynaklı kabul eden devletin medeni ve idare hukuku alanına giren bütün konularda geri alınması,

- Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi ve geçerlilik süresi,

gibi konularda düzenlemeler öngörülmüştür.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Anlaşmanın, Türkiye ve İspanya’nın birbirlerinin uhdelerinde bulunan diplomatik temsilcilerinin yakınlarının kazanç getirici bir işte çalışmasına olanak sağlayan ve yakınların Diplomatik ve Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmelerinde sahip olduğu ayrıcalıkların, çalıştıkları işlerden doğan uyuşmazlıklar bakımından feragat yükümlülüğü doğuran düzenleyici bir anlaşma olduğu,

- Anlaşmanın standart bir anlaşma olduğu ve daha önce pek çok ülke ile imzalandığı, ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan ve Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi’nin Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 468)

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Eskişehir	Karabük	Bolu
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Çerçi</i>	<i>Zeynep Dağı</i>	<i>Onur Öymen</i>
Manisa	Ankara	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>İlhan Kesici</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Bu Raporun Özel Sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Canan Arıtman</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>	<i>Hüseyin Tuğcu</i>
İzmir	Kırşehir	Kütahya
	(Bu Raporun Özel Sözcüsü)	
Üye	Üye	
<i>Metin Ergun</i>	<i>Necip Taylan</i>	
Muğla	Tekirdağ	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE İSPANYA KRALLIĞI ARASINDA DİPLOMATİK VE KONSÜLER MİSYONLARDA ÇALIŞAN DİPLOMATİK, KONSÜLER, İDARİ VE TEKNİK PERSONELİN YAKINLARININ KAZANÇ GETİRİCİ BİR İŞTE ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 5 Nisan 2009 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Diplomatik ve Konsüler Misyonlarda Çalışan Diplomatik, Konsüler, İdari ve Teknik Personelin Yakınlarının Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Milli Savunma Bakanı V.

E. Günay

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Milli Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı V.

V. Eroğlu

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı V.

A. Babacan

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 468)

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE İSPANYA KRALLIĞI
ARASINDA DİPLOMATİK VE KONSÜLER MİSYONLARDA
ÇALIŞAN DİPLOMATİK, KONSÜLER, İDARİ VE TEKNİK
PERSONELİN YAKINLARININ KAZANÇ GETİRİCİ BİR İŞTE
ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı (bundan sonra “ taraflar ” olarak adlandırılacak), karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, birbirlerinin ülkesinde Diplomatik ve Konsüler Misyon ile Uluslararası Kuruluşlar nezdindeki Daimi Temsilciliklerde görevlendirilen diplomatik, konsüler, idari ve teknik personelin yakınlarının kazanç getirici bir işte çalışmalarına izin verme arzusuyla, aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde 1

Anlaşmanın Amacı

Gönderen Devletin, kabul eden Devlette resmi olarak görevlendirilen diplomatik, konsüler, idari ve teknik personelinin yakınlarına, bu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak gerekli iznin alınmasının ardından, kabul eden Devlette, o Devletin vatandaşlarıyla aynı şartlar altında, kazanç getirici bir işte çalışmalarına izin verilir. Bu hak, aynı şekilde, Türkiye ve İspanya’nın, birbirlerinin ülkesinde temsilciliği bulunan Uluslararası Kuruluşlarda görevli vatandaşlarının yakınlarını da kapsar.

Madde 2

Diplomatik, konsüler, idari ve teknik personel ve yakınları

Bu Anlaşmanın amacı doğrultusunda:

1. “Diplomatik, konsüler, idari ve teknik personel”:

- Kabul eden Devletin vatandaşı olmayan ve gönderen Devlet tarafından kabul eden Devlette diplomatik veya konsüler misyon ya da uluslararası kuruluşlarda resmi olarak görevlendirilenleri ifade eder.

2. “Yakınlar”:

- Evliliği geçersiz sayılmamak ya da boşanma veya kanuni ayrılık kararı verilmemiş olmak şartıyla eş;

- Evli olmayan, ebeveynlerinin bakımı altında olan 21 yaşın altındaki çocuklar;

- Evli olmayan, 25 yaşın altında ve kabul eden Devlette orta eğitim sonrası eğitim kuruluşlarına tam gün devam eden çocuklar; ve

- Evli olmayan, ebeveynlerinin bakımı altında olan fiziksel ve zihinsel engelli çocukları ifade eder.

Madde 3

Kazanç getirici iş

1. Çalışma izni münhasıran eğitim, akademik araştırma, turizm sektörü veya iki Tarafın diplomatik nota teatisi yoluyla münferiden üzerinde anlaşmaya varacağı diğer iş alanları için verilebilir. Kabul eden Devlette yasa dışı çalışmış veya aynı ülkedeki vergi ve sosyal güvenlik mevzuatını ihlal eden şahıslara izin verilmesinden imtina edilebilir.

2. Çalışılacak işlerin niteliği ve türü bakımından, mümkün olduğunca, kısıtlama getirilmeyecektir. Ancak, özel nitelikler gerektiren meslek ve faaliyetlerde, yakının, sözkonusu meslek ve faaliyetlerin kabul eden Devlette icrasını düzenleyen şartları yerine getirmesi gerekir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 468)

3. Kabul eden Devlet, güvenlik gerekçeleriyle, kamu kurumu uygulaması nedeniyle ya da Devlet veya Kamu İdaresinin ulusal çıkarlarını korumak amacıyla yalnız kendi vatandaşlarının çalışabileceği iş alanlarında çalışma izni vermekten imtina edebilir.

4. Çalışma izni iki yılı aşmayacak bir süre için verilecek ve bunu izleyen dönemlerde eşit sürelerle yenilenebilecektir.

Madde 4

Çalışma izni talebi

Kazanç getirici bir işte çalışma izni talebi, gönderen Devletin Diplomatik Misyonu tarafından, kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına bir Nota ile iletilir. Söz konusu talep, ilgili şahıs ile yakını olduğu görevli arasındaki aile yakınlık bağı ve çalışması öngörülen kazanç getirici işi belirtmelidir. Şahsın bu Anlaşma kapsamında tanımlanan kategoride bulunduğu teyit edilmesi ve gerekli ulusal işlemlerin yerine getirilmesinin ardından, kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığı, kabul eden Devletin ilgili mevzuatına tabi olmak kaydıyla yakının kazanç getirici bir işte çalışmasına izin verildiğini gönderen Devletin Büyükelçiliğine en kısa sürede ve resmi olarak bildirir.

Madde 5

Medeni yargı bağımsızlığı

Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesinin 31. Maddesi ile Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesinin 43. Maddesi veya Birleşmiş Milletler Ayrıcalık ve Bağışıklıklar Sözleşmesi veya geçerli başka bir uluslararası anlaşmaya uygun olarak kabul eden Devletin yargısından bağımsız olan ve bu Anlaşmanın hükümleri kapsamında bir işte çalışan yakınların, iş ile ilgili olarak meydana gelen konularda medeni ve idari bağımsızlığı bulunmayacaktır ve söz konusu faaliyetlerinde kabul eden Devletin mevzuat ve yargısına tabi olacaktır.

Madde 6

Cezai yargı bağımsızlığı

Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi veya Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi ya da geçerli başka bir uluslararası anlaşma uyarınca yakınların kabul eden Devletin cezai yargısından bağımsız olmaları halinde:

a. Gönderen Devlet, yakının kazanç getirici işle ilgili fiil veya kusuru bakımından kabul eden Devletteki cezai yargı bağımsızlığını, böyle bir tasarrufu kendi çıkarlarına aykırı bulduğu özel durumlar dışında, kaldıracaktır.

b. Cezai yargı bağımsızlığının kaldırılması, cezai bir hükmün icrasına ilişkin bağımsızlığın kaldırılması şeklinde yorumlanmaz, bunun için ayrı bir feragat gereklidir. Bu gibi durumlarda, gönderen Devlet, cezai bir hükmün icrasına ilişkin bağımsızlığın kaldırılmasını ciddiyletme değerlendirecektir.

Madde 7

Vergilendirme ve sosyal güvenlik rejimleri

Kabul eden Devlette kazanç getirici bir işte çalışan yakın, yerleşik mükellef kabul edilir ve söz konusu faaliyetlerin icrasına ilişkin olarak kabul eden Devletin ilgili vergi, çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatına tabi olur.

Madde 8

Diplomaların tanınması

Bu Anlaşma, iki ülke arasında diplomaların, akademik derece veya çalışmaların tanınmasını öngörmez.

Madde 9

Çalışma izninin geçerlilik süresi

Kabul eden Devlette kazanç getirici bir işte çalışma izni, resmi görevlinin görev süresinin bitiminden itibaren iki ay içerisinde sona erecektir.

Bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak edinilen iş, çalışma izninin sona ermesinin ardından, yakınlarla kabul eden Devlette ikametlerini sürdürme, sözkonusu işte çalışmaya devam etme ya da kabul eden Devlette başka bir işe girme yetkisi vermez.

Madde 10

Uygulamaya dair önlemler

Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanmasına dair gerekli olabilecek her türlü önlemi alacaktır.

Madde 11

Anlaşmanın feshi

Taraflardan herhangi biri diğer Tarafa altı ay önceden diplomatik kanaldan yazılı bildirimde bulunmak suretiyle Anlaşmayı sona erdirebilir.

Madde 12

Yürürlüğe giriş

Bu anlaşma, Tarafların ulusal onaylama işlemlerini tamamladıklarına dair diplomatik kanaldan yazıyla son bildirimin yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşmada herhangi bir değişiklik karşılıklı mutabakatla yapılacak ve Anlaşmanın yürürlüğe girişine ilişkin usul ile yürürlüğe girecektir.

Aşağıdaki imzacılar, iyi niyetle uygulamak üzere, işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

05.04.2009 tarihinde İstanbul’da her biri Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dilinde ve her birinin lafzı aynı derecede bağlayıcı olan iki asli nüsha olarak hazırlanmıştır. Anlaşmanın yorumlanmasında bir fikir ayrılığı olması durumunda İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Ali BABACAN

Dışişleri Bakanı

İSPANYA KRALLIĞI

ADINA

Miguel Ángel Moratinos

CUYAUBÉ

Dışişleri ve İşbirliği Bakanı

